

Sčítání osob
z vybraných
kategorií
klasifikace
ETHOS

Publikace vznikla v rámci projektu
„Sociální bydlení – metodická a informační podpora
v oblasti sociálních agend“,
reg. č. CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_017/0003539,
který je realizován v rámci Operačního programu Zaměstnanost.
Realizátorem projektu je Ministerstvo práce
a sociálních věcí České republiky.

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

socio.factor

Úvod	04
A1. Osoby bez domova a v nevyhovujícím bydlení	09
A2. Osoby v obtížněji zjistitelných kategoriích nejistého a nevyhovujícího bydlení	28
B. Komparativní sčítání ve vybraných obcích	36
C. Výzkum mezi osobami v bytové nouzi	40

Výzkum, jehož výsledky přinášíme, se věnuje tvorbě a analýze dat v rámci vybraných národních subkategorií osob žijících bez střechy, bez bytu, v nejistých a nevyhovujících podmínkách. Navazuje na některá předchozí zjištění, zejména na Sčítání osob bez domova v České republice 2019. V rámci výzkumu jsme sčítali osoby bez domova, v nevyhovujícím bydlení a nejistém bydlení. Dále jsme zjišťovali počty osob bez střechy a v azylových domech, a to stejnými postupy, jako tomu bylo v roce 2019. Součástí výzkumu bylo také kvantitativní dotazníkové šetření provedené na vzorku populace osob v bytové nouzi. Výzkum probíhal v dubnu až červnu 2022.

Výzkum je členěn do tří hlavních částí:

Část A je zaměřena na sčítání osob bez domova, v nevyhovujícím a nejistém bydlení. Tato část je ještě dále členěna na dvě části (A1 a A2).

Část A1 přináší informace o počtech a vybraných charakteristikách osob bez domova a v:

- ubytovnách v majetku obcí;
- soukromých ubytovnách se schváleným provozním řádem a soukromých ubytovnách bez schváleného provozního řádu;
- penzionech, hotelech, hostelech a motelech, do nichž plyne doplatek na bydlení;
- zahradních chatkách v zahrádkářských koloniích;
- mobilním obydlí (maringotka, karavan, hausbót);
- nevhodném bydlení, jímž jsou byty, rodinné domy/domky, nebytové prostory a chaty, které splňují alespoň jednu z následujících podmínek:
 - a) v bytě/příbytku není dostupná tekoucí voda;
 - b) v bytě/příbytku není dostupná teplá voda;

- c) v bytě/příbytku není dostupná elektřina;
- d) v bytě/příbytku není dostupný záchod;
- e) v bytě/příbytku není dostupná koupelna/sprcha;
- f) v bytě/příbytku není dostupná kuchyň/kuchyňský kout s dřezem;
- g) v chladných dnech je v bytě/příbytku zima, ale domácnost nemá možnost si zatopit;
- h) okna nebo vstupní dveře do bytu/příbytku díky silnému a trvalému poškození již neplní svou funkci, případně zcela chybí;
- i) v obývaném prostoru je trvale a silně rozšířená plíseň, která se vyskytuje z důvodu celoroční vlhkosti (nejde o plísně v zimním období způsobené nevhodným užíváním bytu, např. nedostatečným větráním);
- j) statika/konstrukce domu je natolik narušená, že výrazně omezuje či ohrožuje obyvatele (např. rozpadající se střecha či rozpadající se schodiště na chodbě).

Část A2 představuje kvalifikované odhady počtů osob v obtížněji zjištělných kategoriích nejistého a nevyhovujícího bydlení:

- osob přechodně bydlicích u příbuzných nebo přátel (nemají jinou možnost bydlení);
- osob v podnájmu (nemají jinou možnost bydlení);
- osob bydlicích v bytě bez právního důvodu;
- osob v nezákonně obsazené budově;
- osob, které dostaly výpověď z nájemního bytu;
- osob ohrožených vystěhováním z vlastního bytu;
- osob ohrožených domácím násilím;
- osob žijících v přelidněných bytech.

Část B se věnuje zjištění počtů osob bez střechy a v azylových domech ve vybraných obcích České republiky. Jde o výběrové komparativní šetření za účelem porovnání dat v kategorii bez domova a bez střechy. Vzhledem ke komparativnímu rázu výzkumu bylo potřebné zachovat všechny základní parametry výzkumu a využít stejné postupy sběru jako v roce 2019 (Sčítání osob bez domova v České republice 2019). Cílem této části výzkumu bylo srovnání počtů osob přespávajících venku, v noclehárnách a v azylových domech ve vybraných obcích ve dvou různých letech. Porovnávali jsme počty v letech 2019 a 2022. Zjišťovali jsme, zda na úrovni vybraných obcí došlo ke změně velikosti místní populace osob bez domova z těch kategorií, které byly sledovány při celostátním sčítání osob bez střechy a bez bytu v roce 2019.

Část C přináší výsledky kvantitativního dotazníkového šetření mezi osobami v bytové nouzi. Do výzkumu byli zahrnuti respondenti, kteří patřili do jedné z následujících kategorií: osoby v ubytovnách v majetku obcí, osoby v soukromých ubytovnách, osoby v penzionech, hotelech, hostelech a motelech, do nichž plyne doplatek na bydlení, a osoby v nevhodném bydlení, v mobilních obydlích a v chatkách v zahrádkářských koloniích. Cílem výzkumu bylo zjistit, v jakých podmínkách bydlí lidé v bytové nouzi na ubytovnách, v dalších ubytovacích zařízeních a jiných typech bydlení. Zajímalo nás, jaká je kvalita života ubytovaných, kdo tyto typy bydlení využívá a proč. Po přihlédnutí k nízkému poměrnému zastoupení některých zmíněných kategorií jsme v analýze pracovali se dvěma hlavními kategoriemi, které jsme označili jako ubytovny a nevhodné bydlení. Výzkumná metoda byla statisticko-kvantitativní a technikou byl dotazník. Data byla vytvářena na celém území ČR formou osobního dotazování (face to face) metodou PAPI. Výběrový vzorek byl tvořen 1 004 respondenty, kteří byli vybráni prostřednictvím kvótního výběru.

A1

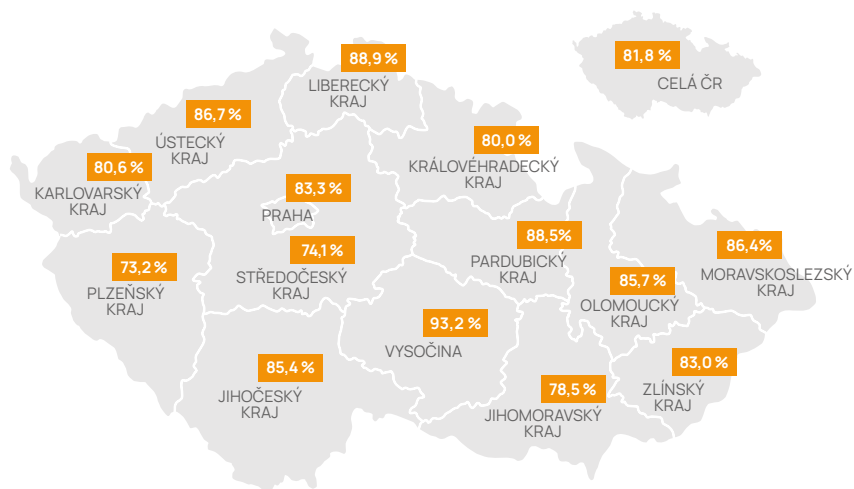
Osoby bez domova
a v nevyhovujícím
bydlení

Uváděná data byla získána prostřednictvím sčítání ubytovaných osob v bytové nouzi na ubytovnách v majetku obcí, v soukromých ubytovnách a v penzionech, hotelech, hostelech a motelech.

VŠECHNA UBYTOVACÍ ZAŘÍZENÍ

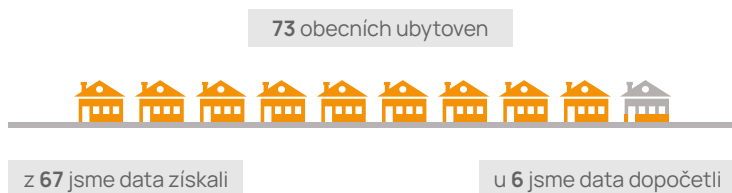

Celková vyšetřenost uvedených zařízení ubytovávajících osoby v bytové nouzi činila za ČR 81,8 %.

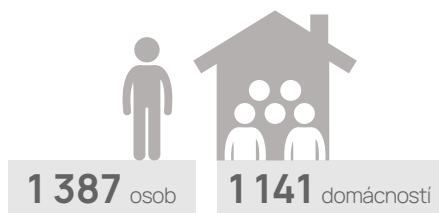
OBECNÍ UBYTOVNY

Ze 73 existujících ubytoven v majetku obcí, v nichž žijí osoby v bytové nouzi, jsme získali data za 67 ubytoven. U zbylých 6 obecních ubytoven, o kterých se data nepodařilo získat, bylo provedeno modelování na základě podobnosti. Celková vyšetřenost obecních ubytoven činí 91,8 %.

POČET OSOB/DOMÁCNOSTÍ A PRŮMĚRNÁ VELIKOST DOMÁCNOSTÍ

V obecních ubytovnách bylo v době výzkumu ubytováno 1 387 osob v bytové nouzi, které tvoří 1 141 domácností.

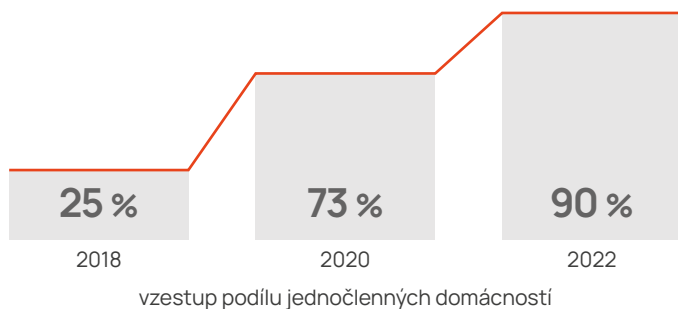

Celých devět desetin domácností je tvořeno pouze jednou osobou. Průměrně domácnost čítá 1,2 osoby.

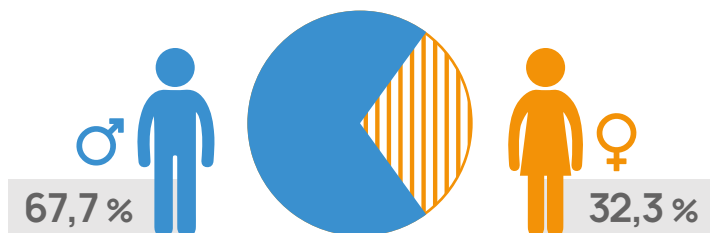
PODÍL JEDNO A VÍCEČLENNÝCH DOMÁCNOSTÍ

Z porovnání jednotlivých šetření lze vyvodit vzestup podílu jednočlenných domácností v obecních ubytovnách, kdy se z 25 % jednočlenných domácností v roce 2018, přes 73 % v roce 2020, změnilo procentuální zastoupení na 90 % jednočlenných domácností v roce 2022.

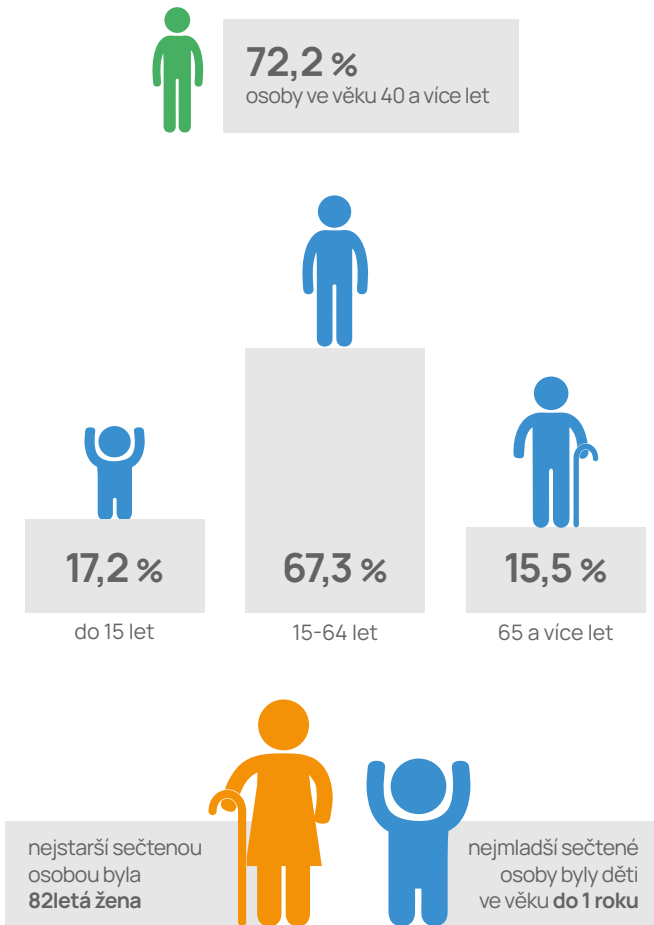
GENDER

Z pohledu genderového rozdělení jsou v obecních ubytovnách více zastoupeni muži, kteří tvoří více než dvě třetiny ubytovaných (67,7 %) z celkového počtu ubytovaných osob v bytové nouzi. Žen je ubytována necelá třetina (32,3 %).

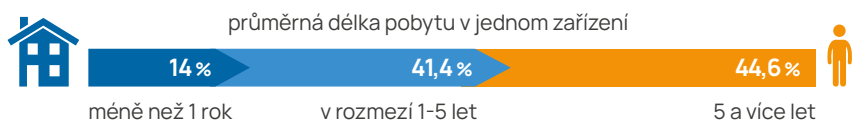
VĚK

Z hlediska věku je mezi ubytovanými osobami v bytové nouzi zřetelná převaha osob z vyšších věkových kategorií.

DÉLKA POBYTU

Méně než polovina osob v bytové nouzi bydlí v obecní ubytovně pět a více let (44,6 %), více než dvě pětiny v rozmezí 1 roku až 5 let (41,4 %) a pouze 14 % osob je ubytováno kratší dobu než jeden rok.

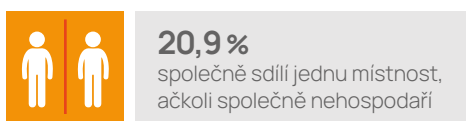
DOMÁCNOSTI PODLE POČTU OBÝVANÝCH MÍSTNOSTÍ

Nejvíce domácností v bytové nouzi v obecních ubytovnách, které ubytovávají osoby v bytové nouzi, obývá jednu místnost (92,3 %). Více než desetina domácností v bytové nouzi bydlí ve dvou místnostech či dvoupokojových bytech (7,3 %) a tři místnosti obývá 0,4 % domácností.

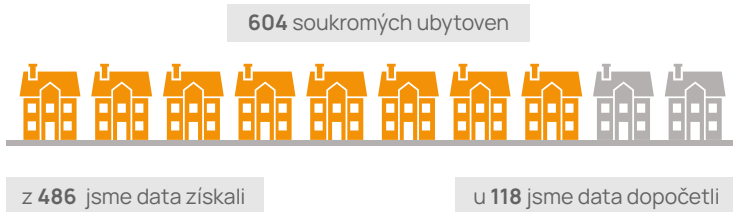
SDÍLENÍ JEDNÉ MÍSTNOSTI

Pětina domácností (20,9 %) společně sdílí jednu místnost, ačkoli společně nehospodaří. V naprosté většině případů se jedná o jednopokojový byt (jednu místnost), kde spolu žijí dvě oddělené domácnosti. Jedná se převážně o jednočlenné mužské domácnosti.

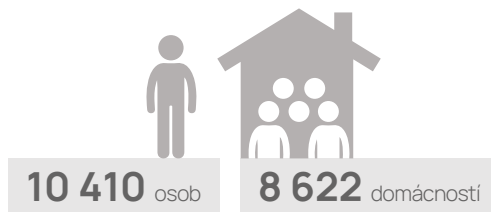
SOUKROMÉ UBYTOVNY

Z 604 soukromých ubytoven, v nichž žijí osoby v bytové nouzi, jsme získali data za 486 ubytoven. Pro zbylých 118 ubytoven byla data dopočtena na základě podobnosti. Celková vyšetřenost soukromých ubytoven činí 80,5 %.

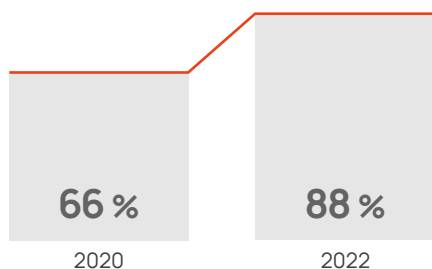
POČET OSOB/DOMÁCNOSTÍ A PRŮMĚRNÁ VELIKOST DOMÁCNOSTÍ

V soukromých ubytovnách je ubytováno celkem 10 410 osob v bytové nouzi, které tvoří 8 622 domácností. Průměrná velikost domácnosti dosahuje (stejně jako u obecních ubytoven) 1,2 osoby.

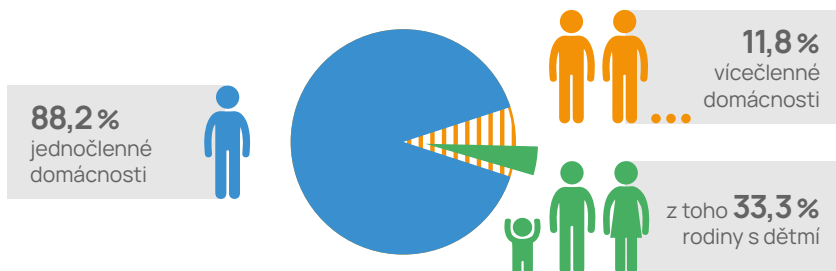
PODÍL JEDNO A VÍCEČLENNÝCH DOMÁCNOSTÍ

Stejně jako u obecních ubytoven je zřetelný posun v čase směrem od vícečlenných domácností k jednočlenným domácnostem v bytové nouzi. Z porovnání vyplývá nárůst podílu jednočlenných domácností v bytové nouzi v soukromých ubytovnách, kdy se z 66 % jednočlenných domácností v roce 2020 změnilo procentuální zastoupení na 88 % jednočlenných domácností v roce 2022.

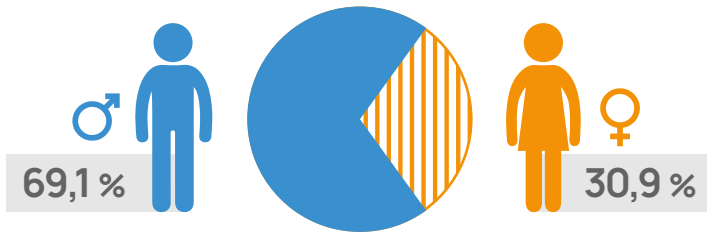
vzestup podílu jednočlenných domácností

Jednočlenné domácnosti představují téměř devět desetin všech domácností (88,2 %), podíl vícečlenných domácností mírně převyšuje desetinu (11,8 %). Rodiny s dětmi do 18 let představují třetinu vícečlenných domácností v bytové nouzi v soukromých ubytovnách (33,3 %).

GENDER

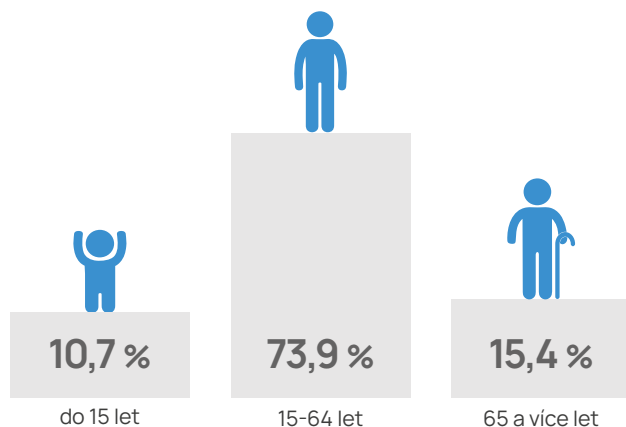
Z pohledu genderového rozdělení jsou v soukromých ubytovnách, které ubytovávají osoby v bytové nouzi, více zastoupeni muži. Ti představují stejně jako v obecních ubytovnách, které ubytovávají osoby v bytové nouzi, více než dvě třetiny z celkového počtu ubytovaných (69,1 %). Podíl žen na celkovém počtu osob činí méně než třetinu (30,9 %).

VĚK

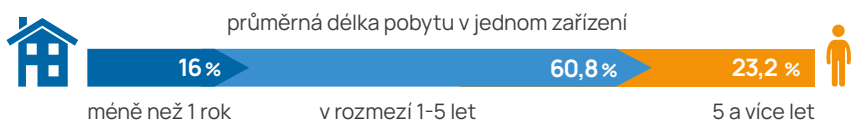
Z hlediska věku je mezi ubytovanými osobami v bytové nouzi zřetelná převaha osob z vyšších věkových kategorií.

DÉLKA POBYTU

V soukromých ubytovnách, které ubytovávají osoby v bytové nouzi, představují osoby v bytové nouzi žijící 5 a více let v jedné ubytovně necelou čtvrtinu 23,2 %. Přibližně tři pětiny osob (60,8 %) obývají jednu soukromou ubytovnu v rozmezí jednoho až pěti let a pouze 16 % osob je v ubytovně méně než rok.

DOMÁCNOSTI PODLE POČTU OBÝVANÝCH MÍSTNOSTÍ

V soukromých ubytovnách ubytovávajících osoby v bytové nouzi, podobně jako v obecních ubytovnách, obývají domácnosti v bytové nouzi nejčastěji byty, které jsou velikosti jednoho pokoje. Vícepokojové byty obývá přibližně dvacetina domácností (5,7%) – dvoupokojové byty 5,4%, třípokojové byty 0,2% a čtyřpokojové byty 0,1% domácností.

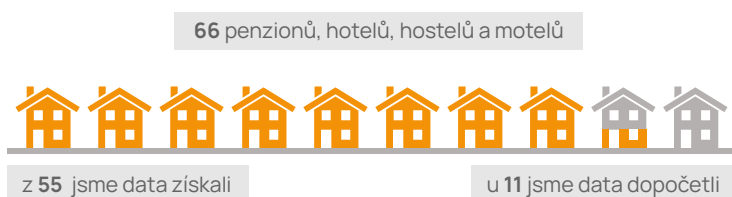
SDÍLENÍ JEDNÉ MÍSTNOSTI

Je patrné, že 86,8% vícečlenných domácností v soukromých ubytovnách obývá jen jednu místnost. Podíl vícečlenných domácností v bytové nouzi, které disponují větším počtem pokojů (2 a více), mírně přesahuje desetinu (13,2%).

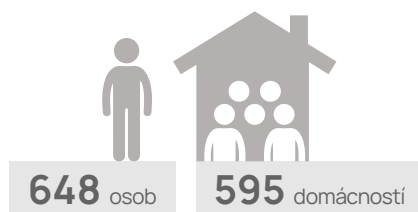
PENZIONY, HOTELY, HOSTELY A MOTELY

Celkem jsme identifikovali 66 penzionů, hotelů, hostelů a motelů, do nichž v době sčítání plynul doplatek na bydlení a které ubytovávají osoby v bytové nouzi. Data jsme získali o 55 penziencech, hotelech, hostelech a motelech. U zbylých 11 zařízení byla data dopočtena na základě podobnosti.

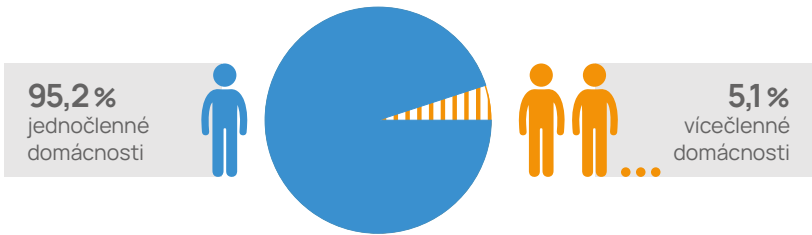
POČET OSOB/DOMÁCNOSTÍ A PRŮMĚRNÁ VELIKOST DOMÁCNOSTÍ

Celkem je v penziencech, hotelech, hostelech a motelech ubytováno 648 osob v bytové nouzi, které tvoří 595 domácností. Jednu domácnost průměrně tvoří 1,1 osoby.

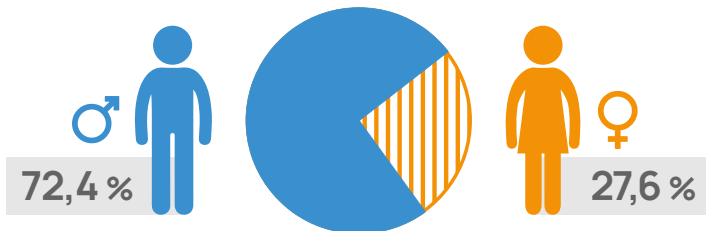
PODÍL JEDNO A VÍCEČLENNÝCH DOMÁCNOSTÍ

V ubytovacích zařízeních, která poskytují ubytování osobám v bytové nouzi, **převládají jednočlenné domácnosti (95,2 %)**. Podíl jednočlenných domácností sdílejících jeden byt činí méně než čtvrtinu (23,8 %). Vícečlenné domácnosti v bytové nouzi jsou zastoupeny velmi málo (5,1 %).

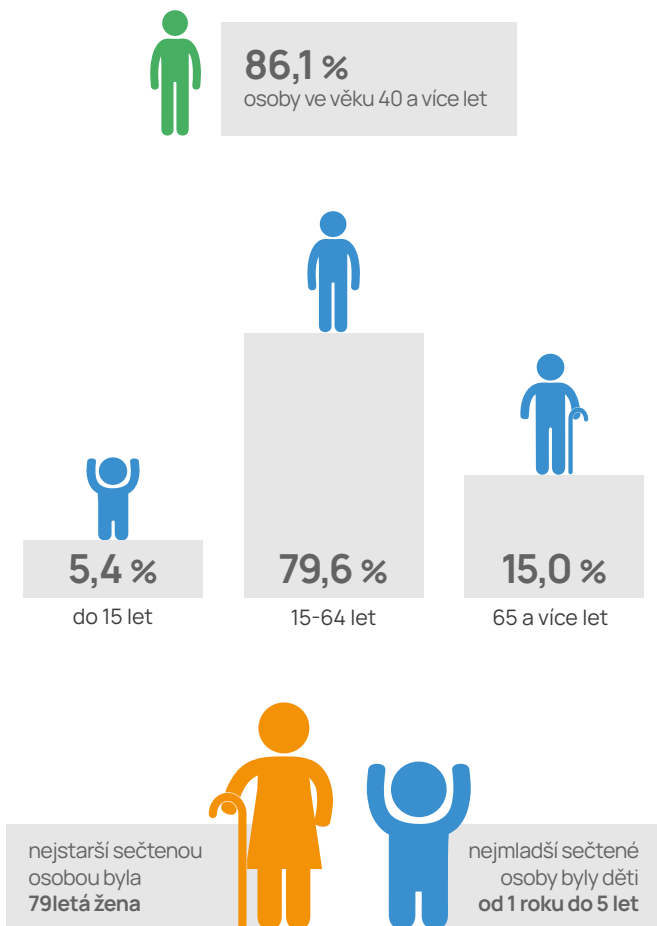
GENDER

Necelé tři čtvrtiny z celkového počtu osob v bytové nouzi ubytovaných v penzionech, hotelech, hostelech a motelech, které ubytovávají osoby v bytové nouzi, představují muži (72,4 %). Ženy se na celkovém počtu ubytovaných podílejí více než čtvrtinou (27,6 %).

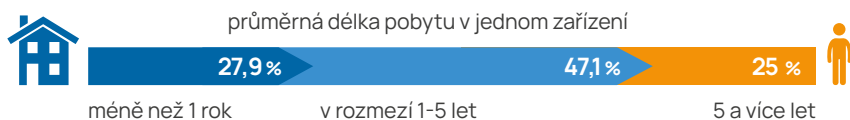
VĚK

Mezi ubytovanými osobami v bytové nouzi je zřejmé vyšší zastoupení osob ve věkových kategoriích nad 40 let.

DÉLKA POBYTU

Z hlediska délky pobytu pozorujeme vysoký podíl osob v bytové nouzi ubytovaných jen krátkodobě, do jednoho roku (27,9 %). Téměř polovina osob v bytové nouzi (47,1 %) je v daném penzionu, hotelu, hostelu a motelu ubytována v rozmezí od jednoho roku do pěti let.

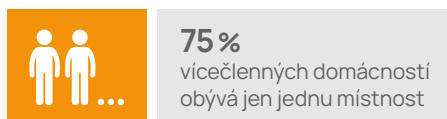
DOMÁCNOSTI PODLE POČTU OBÝVANÝCH MÍSTNOSTÍ

Převážná většina domácností v bytové nouzi ubytovaných v daných zařízeních obývá byty o velikosti jednoho pokoje (98,8 %) a jen 1,2 % domácností bydlí v bytech se dvěma pokoji. Třípokojové a větší byty jsme nezaznamenali.

SDÍLENÍ JEDNÉ MÍSTNOSTI

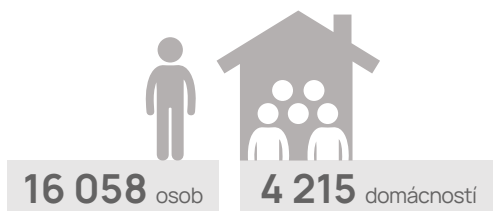
Vícečlenné domácnosti v bytové nouzi obývají jednu místnost ze tři čtvrtin (75 %) a dvě místnosti z jedné čtvrtiny (25 %).

OSOBY V NEVHODNÉM BYDLENÍ, V MOBILNÍCH OBYDLÍCH A V CHATKÁCH V ZAHRÁDKÁŘSKÝCH KOLONIÍCH

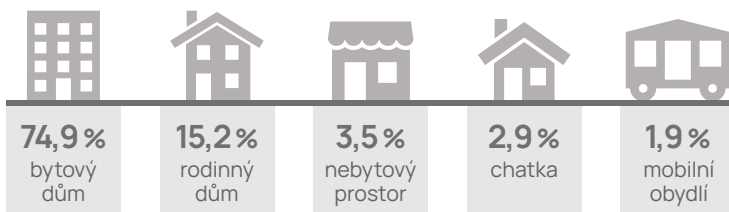
POČET OSOB/DOMÁCNOSTÍ A PRŮMĚRNÁ VELIKOST DOMÁCNOSTÍ

Celkový počet domácností v nevhodném bydlení (včetně domácností v mobilních obydlích a v chatkách v zahrádkářských koloniích) je 4 215 domácností, ve kterých žije 16 058 osob. Průměrný počet osob jedné domácnosti v nevhodném bydlení činí 3,8 osoby.

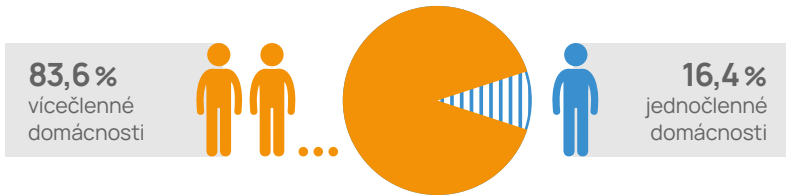
TYP BYDLENÍ

Téměř tři čtvrtiny osob v nevhodném bydlení bydlí v bytovém domě (74,9 %), více než desetina v rodinném domě (15,2 %) a v nebytových prostorech, které nejsou určeny k bydlení, přebývá 3,5 % osob. V chatkách (např. v zahrádkářských koloniích) žije 2,9 % osob a v mobilním obydlí necelá dvě procenta osob (1,9 %).

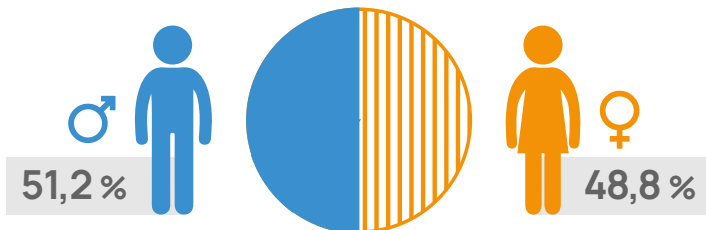
PODÍL JEDNO A VÍCEČLENNÝCH DOMÁCNOSTÍ

Naprostá většina domácností v nevhodném bydlení je tvořena více členy. Vícečlenné domácnosti se podílí na celkovém počtu domácností v nevhodném bydlení z více než čtyř pětín (83,6 %). Jednočlenných domácností je necelá pětina (16,4 %). Průměrný počet členů jedné domácnosti v nevhodném bydlení je 3,8 osoby.

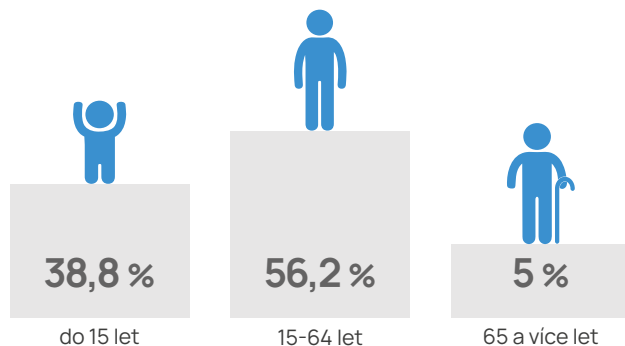
GENDER

Počet mužů a žen v nevhodném bydlení je téměř vyrovnaný, podíl mužů je jen mírně vyšší než podíl žen.

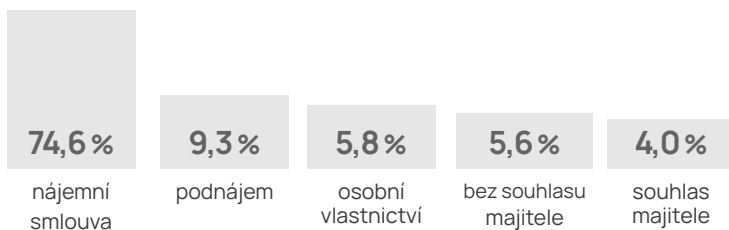
VĚK

Děti ve věku do 15 let se na celkové populaci bydlící v nevhodném bydlení podílejí bezmála dvěma pětinami (38,8 %).

PRÁVNÍ DŮVOD UŽÍVÁNÍ BYTU

Téměř tři čtvrtiny (74,6 %) osob v nevhodném bydlení užívají byt na základě nájemní smlouvy, necelá desetina (9,3 %) pak bydlí v podnájmu. Byt v osobním vlastnictví má 5,8 % osob, přičemž většinou se jedná o rodinný dům. Bydlení bez souhlasu majitele (5,6 %) se netýká obytných prostor, ale jedná se především o nebytové prostory v objektech, které nejsou určeny k bydlení, a o nouzové příbytky na soukromých pozemcích.

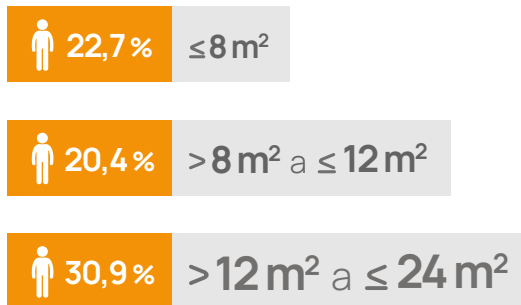

VELIKOST A SDÍLENÍ BYTU

Největší část bytů v rámci nevhodného bydlení tvoří byty jednopokojové (43,7 %) nebo dvoupokojové (40,3 %). Znamená to tedy, že přibližně dvě pětiny domácností v nevhodném bydlení žijí v bytech o velikosti jednoho pokoje (43,7 %) a dvou pokojů (40,3 %).

V téměř čtvrtině bytů připadá na osobu méně než 8 m² (22,7 %). Velmi stísněné podmínky skýtá i další přibližně pětina bytů (20,4 %), ve kterých má jedna osoba k dispozici v průměru od 8 do 12 m². Nejčastěji pak na jednu osobu připadá výměra mezi 12 a 24 m², s čímž se setkáváme téměř ve třetině domácností v nevhodném bydlení (30,9 %). V přelidněných bytech bydlí více než polovina smíšených úplných rodin s dětmi do 18 let v nevhodném bydlení (53,7 %). Celkem v přelidněném bydlení žijí více než dvě pětiny (44,6 %) všech dětí ve věku do 18 let v nevhodném bydlení.

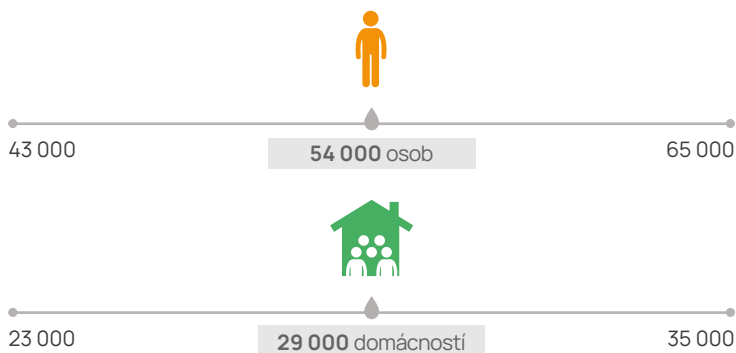
A2

Osoby v obtížněji
zjistitelných
kategoriích
nejistého
a nevyhovujícího
bydlení

Uváděná zjištění jsou především výsledkem desk-research, tedy analýzy sekundárních již existujících dat. Získaná data byla triangulována, kriticky posouzena a doplněna dalšími aktuálními daty na regionální úrovni. Zpracovaná data byla rovněž doplněna o relevantní komentáře odborníků/expertů z praxe, kteří se tématem nejistého a nevyhovujícího bydlení dlouhodobě zabývají.

OSOBY PŘECHODNĚ ŽIJÍCÍ U PŘÍBUZNÝCH

Střední hodnota odhadu počtu osob přechodně bydlicích u příbuzných a přátel, protože nemají jinou možnost bydlení, činí 54 000 osob žijících v 29 000 domácnostech. Při aplikaci příslušného intervalu spolehlivosti docházíme k rozmezí 43 000 až 65 000 osob žijících ve 23 000 až 35 000 domácnostech.

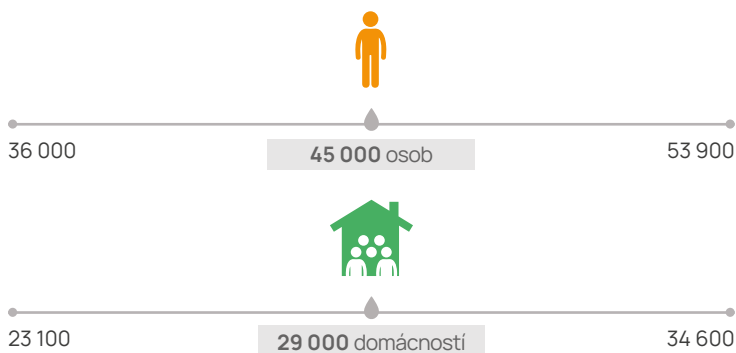
OSOBY V PODNÁJMU

Střední hodnota odhadu počtu osob bydlících v podnájmu, které nemají jinou alternativu bydlení, je 30 000 osob žijících v 11 000 domácnostech. Při aplikaci příslušného intervalu spolehlivosti docházíme k rozmezí 24 300 až 36 500 osob, které žijí v 9 000 až 13 500 domácnostech.

OSOBY BYDLÍCÍ V BYTĚ BEZ PRÁVNÍHO DŮVODU

Střední hodnota odhadu počtu osob bydlících v bytě bez právního důvodu je 45 000 osob žijících ve 29 000 domácnostech. Při aplikaci příslušného intervalu spolehlivosti docházíme k rozmezí 36 000 až 53 900 osob, které žijí ve 23 100 až 34 600 domácnostech. Tato národní subkategorie se do značné míry překrývá s jinými, z největší části se subkategorií osob přechodně bydlících u příbuzných nebo přátel.

OSOBY V NEZÁKONNĚ OBSAZENĚ BUDOVĚ

Celkem bylo v národní subkategorii ETHOS osoby v nezákonně obsazené budově sečteno 257 osob. Po provedení dopočtu na celé území ČR odhadujeme, že se počet osob v nezákonně obsazené budově pohybuje okolo 400 osob. Expertní odhady zmiňovaly 500 až 1 000 osob bydlících v nezákonně obsazených budovách.

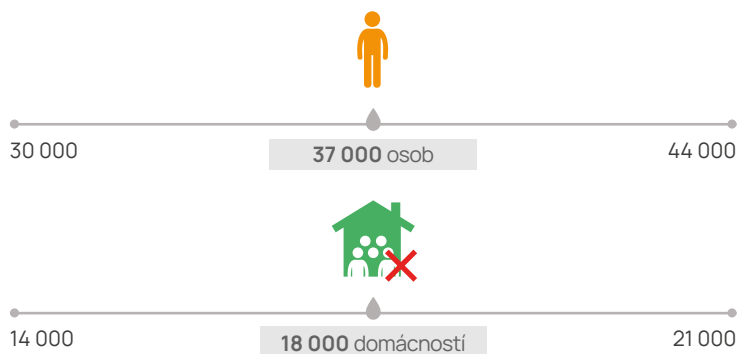
OSOBY, KTERÉ DOSTALY VÝPOVĚĚ Z NÁJEMNÍHO BYTU

Střední hodnota odhadu počtu osob ve výpovědi z nájemního bytu a tím pádem ve stavu bytové nouze je 18 500 osob žijících v 6 500 domácnostech. Při aplikaci příslušného intervalu spolehlivosti docházíme k rozmezí 15 000 až 22 300 osob, které žijí v 5 100 až 7 700 domácnostech.

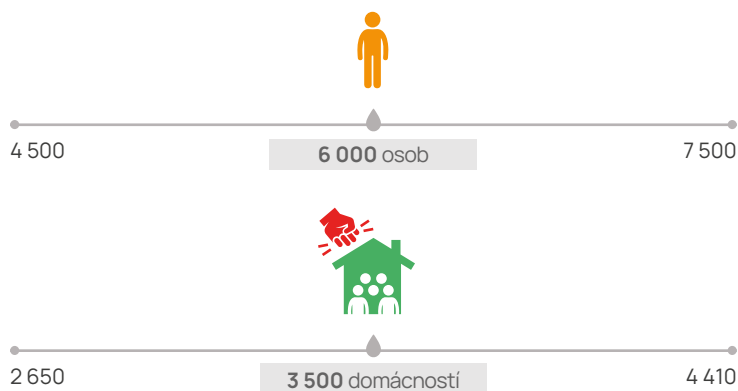
OSOBY OHROŽENÉ VYSTĚHOVÁNÍM Z VLASTNÍHO BYTU

Střední hodnota odhadu počtu osob ohrožených vystěhováním z vlastního bytu z důvodu možných problémů s financováním úvěrů na bydlení dosahuje 37 000 osob žijících v 18 000 domácnostech. Při aplikaci příslušného intervalu spolehlivosti docházíme k rozmezí 30 000 až 44 000 osob žijících ve 14 000 až 21 000 domácnostech.

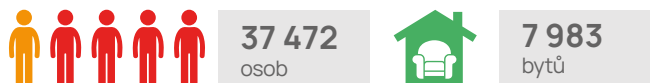
OSOBY OHROŽENÉ DOMÁCÍM NÁSILÍM

Střední hodnota odhadu počtu osob ohrožených domácím násilím je 6 000 osob žijících ve 3 500 domácnostech, které potřebují řešit svou bytovou situaci. Při aplikaci příslušného intervalu spolehlivosti docházíme k rozmezí 4 500 až 7 500 osob žijících ve 2 650 až 4 410 domácnostech.

OSOBY ŽIJÍCÍ V PŘELIDNĚNÝCH BYTECH

Podle Sčítání lidu, domů a bytů 2021 je v České republice celkem 7 983 bytů, ve kterých připadá méně než 8 m² na osobu. V těchto bytech žije 37 472 osob, přičemž více než třetinu z nich tvoří děti do 18 let (37,1 %, 13 909 dětí). V průměru jeden takový přelidněný byt obývá 4,7 osoby.

B

Komparativní
sčítání ve vybraných
obcích

Srovnávali jsme počty osob přespávajících venku, v noclehárnách a v azylových domech ve vybraných obcích v letech 2019 a 2022.

2019
2022

Výsledky komparativního sčítání ukázaly, že populace osob bez domova se v jednotlivých obcích mění velmi dynamicky. Pokles počtu osob bez domova v rámci sledovaných kategorií na polovinu nebo naopak jeho zdvojnásobení nebyly v menších obcích s populací pod 30 000 obyvatel výjimečnými jevy.

Celkový počet osob bez střechy byl v dubnu roku 2022 oproti roku 2019 cca o 3 % vyšší. V roce 2022 tedy v ČR žilo přibližně 12 000 osob bez střechy oproti 11 600 osobám v dubnu 2019. K navýšení počtu došlo pouze u kategorií osob, které jsou bez domova déle než 2 roky.

Počet osob v azylových domech byl na základě sčítání osob bez domova v roce 2019 odhadnut na 6 135, v roce 2021 bylo při Sčítání lidu, domů a bytů napočítáno 5 981 osob. Vzhledem k tomu, že údaj z roku 2019 vycházel z částečné extrapolace, lze předpokládat, že v azylových domech byl počet osob v letech 2019 a 2022 přibližně stejný.

Podíl mužů (80 %) a žen (20 %) bez střechy se v roce 2022 oproti roku 2019 v ČR nezměnil.

Navýšení počtu osob bez střechy se projevilo nejvíce ve věkové kategorii 30–39 let.

K nárůstu počtu osob bez střechy došlo především v obcích s vyšší mírou nezaměstnanosti, v obcích s nejnižší mírou nezaměstnanosti došlo naopak k jeho poklesu.

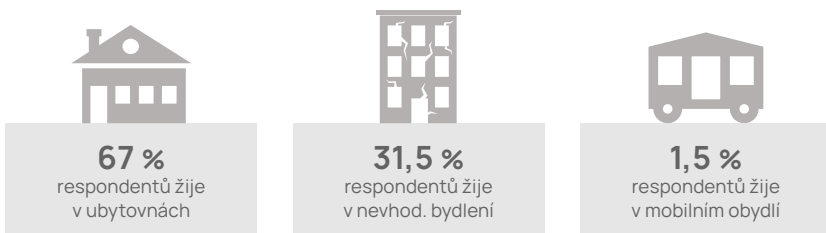
C

Výzkum mezi
osobami
v bytové nouzi

Výzkum mezi osobami v bytové nouzi byl realizován prostřednictvím kvantitativního dotazníkového šetření. Do výzkumu byli zahrnuti respondenti, kteří patřili do jedné z následujících kategorií: osoby v ubytovnách v majetku obcí; osoby v soukromých ubytovnách; osoby v penzionech, hotelech, hostelech a motelech, do nichž plyne doplatek na bydlení, a osoby v nevhodném bydlení, v mobilních obydlích a v chatkách v zahrádkářských koloniích.

ZASTOUPENÍ RESPONDENTŮ

67 % respondentů se nacházelo na ubytovnách, 31,5 % v nevhodném bydlení a 1,5 % dotázaných v mobilním obydlí.

MÍSTO TRVALÉHO POBYTU

Místo pobytu osob v bytové nouzi se příliš nemění. Nezaznamenali jsme, že by se respondenti ve větší míře stěhovali mezi městy či dokonce kraji. Nicméně jen necelá třetina respondentů (31,1 %) má trvalé bydliště na stejném místě, kde právě bydlí. Téměř dvě pětiny dotázaných (39,2 %) uvedly, že mají trvalý pobyt ve stejné obci nebo městě, ale na jiné adrese, než kde právě bydlí. Trvalé bydliště v jiné obci či městě, ale ve stejném kraji, má necelá pětina dotázaných (15,7 %). Méně než desetina respondentů (8,7 %) má trvalé bydliště ve vzdálenějším

kraji, který není sousedním krajem toho, kde právě žijí. Nejméně dotázaných (4,7 %) má trvalé bydliště v kraji, který je sousedním krajem toho, kde v současné chvíli žijí. Méně než jedno procento dotázaných (0,6 %) odpovědělo na otázku, že neví, kde mají trvalé bydliště.

31,1 %

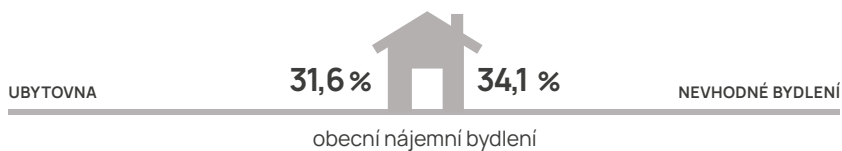
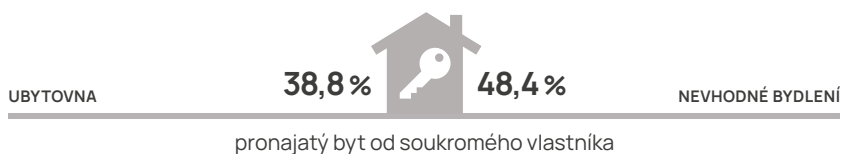
má trvalé bydliště
na stejném místě,
kde právě bydlí

39,2 %

má trvalé bydliště
ve stejném městě/obci,
ale bydlí na jiné adrese

DRUHY PŘEDCHOZÍCH BYDLENÍ

Místa předchozích pobytů v rámci dospělého života – tři nejfrekventovanější odpovědi.

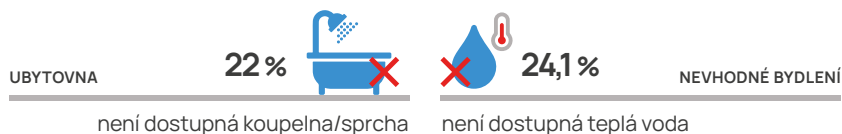
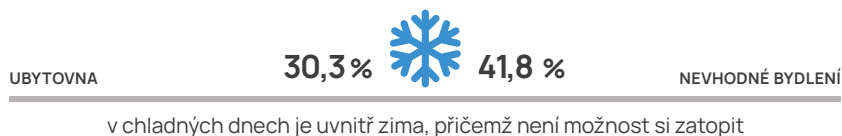
NEDOSTATKY BYDLENÍ

61,8%
respondentů
z ubytoven uvedlo
nějaký z nedostatků

100%
respondentů
z nevhodného
bydlení uvedlo
nějaký z nedostatků

Mezi největší nedostatky nevhodného bydlení a ubytoven respondenti nejčastěji uvedli problémy s okny a vstupními dveřmi, nemožnost zatopení si v chladných dnech, nepřítomnost kuchyně nebo koupelny/sprchy a absenci teplé vody.

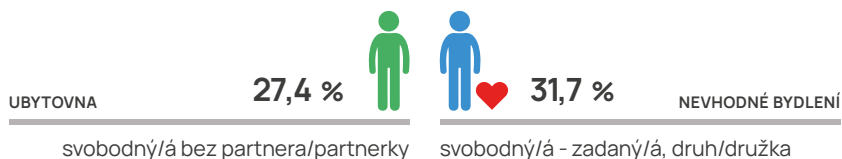

VÝDAJE ZA BYDLENÍ

Průměrný výdaj domácností v bytové nouzi za bydlení činil v posledním měsíci před realizací dotazníkového šetření (duben 2022) 8 048 Kč. Průměrný výdaj za bydlení na ubytovně činil 7 897 Kč a v nevhodném bydlení 8 728 Kč.

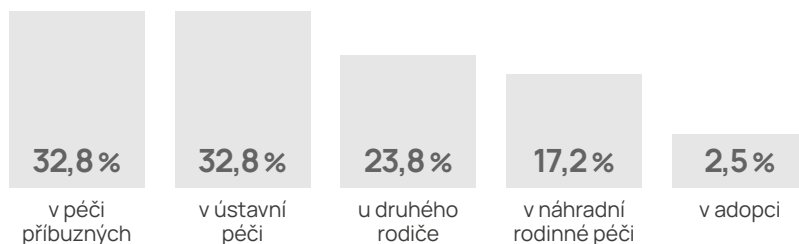

RODINNÝ STAV

NEZAOPATŘENÉ DĚTI TRVALE ŽIJÍCÍ MIMO DOMÁCNOST

Z celkového počtu 1 004 respondentů uvedlo 125 respondentů, že má nezaopatřené dítě/děti, které žije/žijí mimo jejich domácnost (celkem 245 dětí).

PŘÍJMY DOMÁCNOSTÍ

Průměrný příjem domácnosti v posledním měsíci před dotazováním (duben 2022) činil 16 527 Kč.

Příjmy téměř desetiny (8,9 %) všech domácností v bytové nouzi nedosahují částky životního minima odpovídající složení dané domácnosti. (Částku životního minima jsme poměřovali vůči všem příjmům domácnosti).

DOMÁCNOSTI V BYTOVÉ NOUZI

celkové příjmy	domácnosti celkem		domácnosti s nezaopatřenými dětmi ve věku do 26 let	
	počet	podíl	počet	podíl
nižší než životní minimum domácnosti	89	8,9 %	25	7,9 %
nezjištěno	73	7,3 %	27	8,6 %
vyšší než životní minimum domácnosti	842	83,8 %	261	83,5 %
celkem	1004	100,0 %	312	100,0 %

SOCIÁLNÍ DÁVKY

Více než dvě třetiny oslovených domácností pobírají sociální dávky (69,1 %).

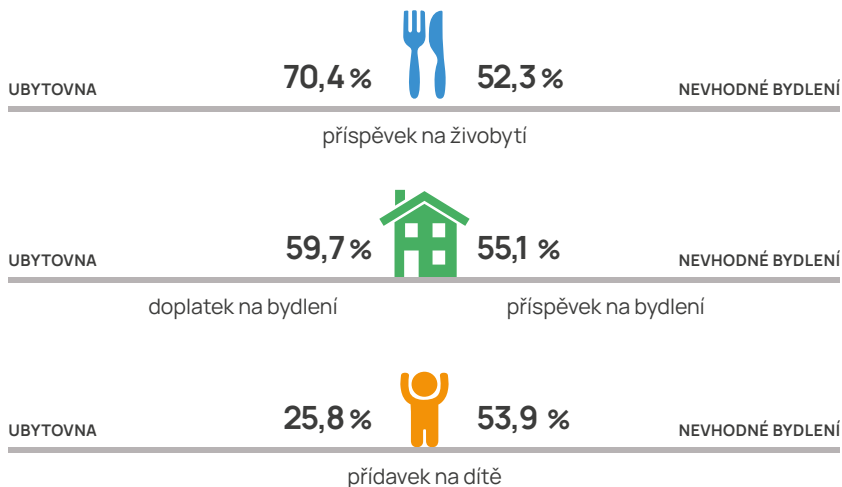

69,1 %

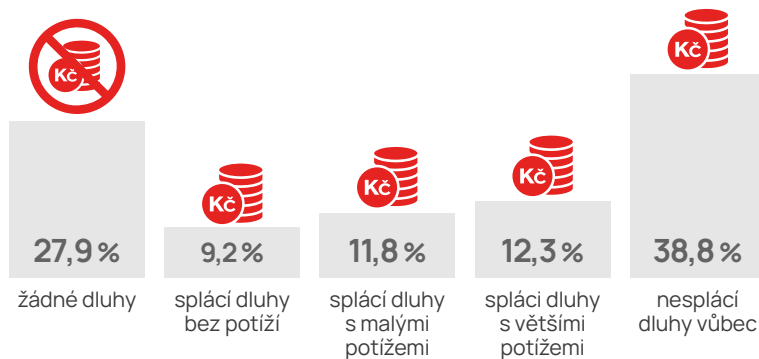
30,9 %

DRUHY DÁVEK

DLUHY

Dluhy, které se vůbec nedaří splácet, mají přibližně dvě pětiny domácností (38,8 %).

Mezi nejčastější dluhy pak patří nesplacené půjčky a úvěry, dluhy za svoz odpadu a dluhy za pokuty v MHD.

59,5 %
nesplacené
půjčky a úvěry

37,2 %
odvoz
odpadu

36,2 %
pokuty
v MHD

EXEKUCE

Více než tři pětiny respondentů (62,1 %) žijící v zadlužené domácnosti uvedly, že některý člen jejich domácnosti má v současné době exekuci. Čím starší respondent byl, tím pravděpodobnější byla tato odpověď.

62,1 %
ano

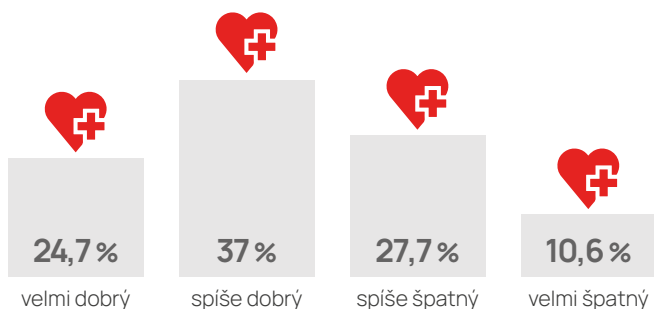
18 %
ne

19,9 %
nevím

ZDRAVOTNÍ STAV

Za dobrý považují svůj zdravotní stav téměř dvě třetiny dotázaných (61,7 %). Oproti tomu přibližně třetina respondentů (38,3 %) svůj zdravotní stav pokládá za špatný. Svůj zdravotní stav jako velmi dobrý hodnotili častěji respondenti z vyšší příjmové kategorie a svobodní – bez partnera/partnerky. Naopak jako špatný hodnotili svůj zdravotní stav častěji respondenti ve vyšším věku (50 a více let).

ZDROJE POMOCI

Pokud se respondenti nachází v krizi, tak se ve více než polovině případů (52,6 %) obrací na své nejbližší členy rodiny. Kromě nejbližší rodiny hrají u respondentů v bytové nouzi významnou roli i sociální pracovníci/pracovníci neziskových organizací, na které se v případě potřeby obrací více než dvě pětiny dotázaných (40,5 %). Téměř dvě pětiny dotázaných (37,4 %) hledají pomoc u svých přátel.

52,6 %
nejbližší
rodina

40,5 %
sociální
pracovníci/
neziskové
organizace

37,4 %
blízcí
přátelé

POTŘEBY OSOB V UBYTOVNÁCH A V NEVYHOVUJÍCÍM BYDLENÍ

Nejčastějším druhem pomoci, kterou respondenti v posledním půlroce před realizací dotazníkového šetření potřebovali, byla pomoc se zajištěním jídla. Dále to byla pomoc při vyřizování sociálních dávek či jednání s Úřadem práce ČR, pomoc při řešení bytové situace a pomoc se získáním oblečení.

